

Liechtenstein

Notatka w sprawie relacji gospodarczych z Polską i sytuacji gospodarczej

Współpraca ekonomiczna

Od momentu wejścia Polski do UE, tj. od 1 maja 2004 r. współpraca gospodarcza odbywa się na podstawie Porozumienia o rozszerzeniu Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), którego Liechtenstein jest członkiem. Gospodarka Liechtensteinu jest w pełni zintegrowana ze szwajcarskim systemem ekonomicznym, prawnym i monetarnym. Liechtenstein przejął większość dwustronnych porozumień gospodarczych Szwajcarii z UE, w tym dotyczących członkostwa w Schengen.

Po wejściu Polski do EOG skutkuje klauzula wzajemności w traktowaniu podmiotów gospodarczych. Oznacza to możliwość zakładania oddziałów polskich spółek w Liechtensteinie bez odrębnej zgody administracji oraz wpisywanie ich do rejestru przedsiębiorstw, tak jak w przypadku pozostałych krajów UE i EOG.

Dwustronne stosunki gospodarcze

Obroty towarowe Polski z Liechtensteinem w tys. EUR

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2021=100	I-VII 2023	Dynamika I-VII 2022=100
Eksport	12 729	13 899	10 439	16 478	21 313	23 201	108,9	13 594	99,6
Import	19 461	13 065	16 041	23 770	28 936	31 171	107,7	30 008	167,9
Obroty	32 190	26 964	28 499	42 268	52 270	54 372	104,0	43 602	138,4
Saldo	-6 732	833,6	-5 602	-7 292	-7 623	-7 970	-	-16 414	-

Źródło: GUS

Udział Liechtensteinu w polskich obrotach towarowych jest znikomy. W 2022 r. Liechtenstein zajmował 124 pozycję jako partner eksportowy i 110 jako partner importowy Polski.

Główne pozycje eksportowe Polski do Liechtensteinu w 2022 r.

XVII - POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE ORAZ WSPÓLDZIAŁAJĄCE URZĄDZENIA TRANSPORTOWE	31,5%
XV - METALE NIESZLACHETNE I ARTYKUŁY Z METALI NIESZLACHETNYCH	26,0%
XVI - MASZYNY I URZĄDZ.MECH.;SPRZĘT ELEKTR.;ICH CZĘŚCI;URZĄDZ.DO REJESTR. I ODTW.DŹWIĘKU,URZĄDZ.TELEWIZ.DO REJESTR. I ODTW.OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ ICH CZĘŚCI I WYPOSAŻ.	21,2%
XX - ARTYKUŁY PRZEMYSŁOWE RÓŻNE	7,4%
VII - TWORZYWA SZTUCZNE I ARTYKUŁY Z NICH; KAUCZUK I ARTYKUŁY Z KAUCZUKU	6,6%

Źródło: GUS

Główne pozycje Importowe Polski z Liechtensteinu w 2022 r. w 2022 r.

XVII - POJAZDY, STATKI POWIETRZNE, JEDNOSTKI PŁYWAJĄCE ORAZ WSPÓLDZIAŁAJĄCE URZĄDZENIA TRANSPORTOWE	36,3%
XV - METALE NIESZLACHETNE I ARTYKUŁY Z METALI NIESZLACHETNYCH	29,0%
IV - GOTOWE ART. SPOŻ.; NAPOJE BEZALKOHOL., ALKOHOL.; TYTOŃ I NAMIASTKI T.; PROD. Z NIKOTYNĄ, DO WDYCHANIA BEZ SPALANIA; WYROBY Z NIKOTYNĄ DO JEJ WPROWADZ. DO CIAŁA	13,6%
XVI - MASZYNY I URZĄDZ.MECH.;SPRZĘT ELEKTR.;ICH CZĘŚCI;URZĄDZ.DO REJESTR. I ODTW.DŹWIĘKU,URZĄDZ.TELEWIZ.DO REJESTR. I ODTW.OBRAZU I DŹWIĘKU ORAZ ICH CZĘŚCI I WYPOSAŻ.	9,9%
VI - PRODUKTY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO LUB PRZEMYSŁÓW POKREWNYCH	7,9%

Źródło: GUS

Kapitał Liechtensteinu zainwestowany w Polsce wg danych NBP za 2021 r. wynosi 496 mln EUR. W 2021 r. napłynęło 362 mln EUR. Większość zysków – 58,8 mln EUR z 60,4 mln EUR zysków - została zainwestowana w Polsce. Zarejestrowano 74 podmioty z udziałem kapitału Liechtensteinu (dane GUS za 2020 r.), z tego 20 zatrudniających 10 i więcej osób. Kapitał 18 podmiotów z udziałem Liechtensteinu przekraczał 1 mln EUR i łącznie wynosił 318,6 mln PLN. Podmioty te zatrudniały łącznie ok 4 500 osób (dane za 2019 r.). Największym inwestorem jest od lat koncern Hilti AG dysponujący w Polsce kilkudziesięcioma oddziałami handlowymi (dystrybucja zamocowań budowlanych i narzędzi), następnie IMS AG (dwa zakłady produkcyjne mebli: HM Helvetia Meble Wieruszów Sp. z o.o. i IMS Sofa Sp. z o.o. w Bydgoszczy) oraz Terravita (słodycze, czekolada).

Sytuacja gospodarcza Liechtensteinu

Liechtenstein należy do najmniejszych i zarazem do najbogatszych państw na świecie, o wysoko rozwiniętym przemyśle i sektorze usług finansowych, konkurującym z głównymi europejskimi centrami finansowymi. Obowiązującą w Liechtensteinie walutą jest frank szwajcarski.

Liechtenstein liczy ok. 39,7 tys. mieszkańców (dane z 31 grudnia 2022 r.), z czego ok. 34% stanowią cudzoziemcy: Szwajcarzy (9,6%), Austriacy (5,9%), Niemcy (4,6%), Włosi (3,1%); 11,2% stanowią inne narodowości. Ok. 56 % zatrudnionych to cudzoziemcy dojeżdżający z krajów sąsiednich.

Produkt krajowy brutto Liechtensteinu w cenach bieżących wg EUROSTATu w 2019 r. wynosił 5,7 mld EUR. Szacunkowe dane dla tego kraju za 2020 i 2021 r. wynosiły odpowiednio 5,6 mld EUR oraz 6,1 mld EUR. Per capita przydało ok. 146,8 tys. EUR w 2019 r., w kolejnym roku szacunki wskazały na 142,5 tys. EUR.

Kraj ma najwyższy rating kredytowy AAA (według Standard & Poor`s).

Liechtenstein ma bardzo zróżnicowaną gospodarkę narodową z dużą liczbą małych i średnich przedsiębiorstw. Silny sektor przemysłowy i dostawcy usług finansowych szczególnie przyczyniają się do wysokiej wartości dodanej. Jednocześnie wkład sektora publicznego w gospodarkę narodową jest stosunkowo niewielki.

W strukturze tworzenia PKB przemysł odpowiada za ok. 40 proc. To nowoczesny, wysokospecjalizowany sektor niszowych gałęzi produkcyjnych, jak sprzęt dentystyczny, farmaceutyki, jubilerstwo, aparatura przemysłowa, okucia i zamocowania budowlane.

53,3% wartości dodanej jest wytwarzane przez sektor usług, w tym 22,1% przez sektor usług finansowych. Spośród 4 878 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych 4 156 (85%) działa w sektorze usług.

Sektor finansowy daje 33% PKB i 40% dochodów podatkowych Liechtensteinu. Działa tu 17 banków, 392 instytucje powiernicze i 40 funduszy ubezpieczeniowych. Banki specjalizują się w zarządzaniu majątkowym (private banking), a ich portfel wynosi blisko 170 miliardów franków (135 miliardów euro), głównie depozytariuszy zagranicznych. Liechtenstein był przez lata uważany za raj podatkowy dla bogatych Europejczyków ze względu na ściśle przestrzeganą tajemnicę bankową, krytykowaną przez Komisję Europejską i szereg krajów członkowskich. W październiku 2015 roku Unia Europejska i Liechtenstein podpisały umowę o wzajemnym przekazywaniu sobie informacji o posiadaczach kont bankowych, by lepiej walczyć z unikaniem płacenia podatków. W zgodzie z nowym porozumieniem kraje członkowskie Unii Europejskiej otrzymują nazwisko, adres, datę urodzenia i numer identyfikacji podatkowej swoich rezydentów posiadających konta w Liechtensteinie. Ponadto, fiskusowi krajów UE są przekazane informacje o aktywach finansowych i saldzie.

Eksport Liechtensteinu w 2021 r. wynosił 3,515 mld CHF, zaś import 1,85 mld CHF (nie obejmuje handlu ze Szwajcarią). Rok 2021 przyniósł poprawę po spadku spowodowanego pandemią w roku 2020. W I półroczu 2022 r. odnotowano spadek eksportu o 12% w stosunku do analogicznego okresu roku 2021.

Bezrobocie utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, w 2021 r. wynosiło 1,6%.

Inflacja w 2021 r. wynosiła 0,6% (w roku 2020 odnotowano deflację -0,7%).

Aktualizacja: październik 2023